

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

HUMAN RIGHTS FRIENDLY SCHOOLS - ČLOVEKOVIM PRAVICAM PRIJAZNE ŠOLE

Informacije za pedagoške delavke in delavce

KAJ SO ČLOVEKOVIM PRAVICAM PRIJAZNE ŠOLE?

Človekovim pravicam prijazna šola je skupnost, kjer se na vseh področjih šolskega delovanja in tudi širše spoštujejo človekove pravice in zavzemanje zanje.

Človekovim pravicam prijazne šole izobražujejo:

O PRAVICAH – tako da šolska skupnost razume, kaj so človekove pravice, da so omejene s pravicami drugih in zakaj so pomembne.

SKOZI PRAVICE – tako da šola postane vzor spoštovanja človekovih pravic v praksi.

ZA PRAVICE – tako da vsi v šolski skupnosti prepoznajo svoje pravice ter znajo spoštovati in ščititi tudi pravice drugih.

Človekovim pravicam prijazne šole se zavzemajo za celostni pristop, kar pomeni, da človekove pravice spoštujejo in udeležujejo pri upravljanju šole, medosebnih odnosih, v šolskem kurikulumu in povsod v šolskem okolju.

Ko so človekove pravice v šolskem okolju spoštovane, se obnašanje mladih začne spreminjati. Mladi, učiteljice in učitelji ter vsi ostali člani šolske skupnosti se skupaj naučijo spoštovanja tako pravic kot tudi dolžnosti.

Vključenost, sprejemanje in spoštovanje različnosti so temeljne vrednote človekovih pravic. Ko te vrednote usmerjajo obnašanje in dejanja v šolski skupnosti, ni prostora za ustrahovanje, nadlegovanje, medvrstniško nasilje ali diskriminacijo. Ljudje v šolski skupnosti se znajo zavzeti in zagovarjati svoje pravice, prav tako pa znajo prepoznati in spoštovati svoje dolžnosti in pravice drugih.

V ČLOVEKOVIM PRAVICAM PRIJAZNIH ŠOLAH:

- so v procesu soodločanja vsi enakovredni partnerji in partnerice,
- vodilni na šoli spoštujejo človekove pravice vseh, tako učencev kot zaposlenih,
- vsi dostopajo do izobraževalnih vsebin in aktivnosti,
- so vsi odgovorni za varno okolje, v katerem so sprejeti vsi, ne glede na osebne okoliščine,
- se vsi učijo o človekovih pravicah/dolžnostih doma in po svetu,
- so drug do drugega spoštljivi,
- zaposlene in zaposleni podpirajo in izvajajo kampanje in aktivnosti za človekove pravice, ki se jim zdijo primerne za njihovo šolsko okolje.

KAKO LAHKO POMAGAM, DA MOJA ŠOLA POSTANE ČLOVEKOVIM PRAVICAM PRIJAZNA ŠOLA?

Proces vzpostavljanja človekovim pravicam prijazne šole je fleksibilen in vsaki šoli omogoča, da postopoma vzpostavi svoj specifičen pristop ob hkratnem spoštovanju načel človekovim pravicam prijazne šole.

Zavedamo se, da je proces vzpostavljanja človekovim pravicam prijazne šole lahko za zaposlene dodatna obremenitev. Zato se za pomoč pri razmisleku o najprimernejšem pristopu za vašo šolo obrnite na slovensko Amnesty, kjer vam bomo svetovali, kako in kje začeti ter kako po korakih z začetne točke nadaljevati do celostnega pristopa človekovim pravicam prijazne šole. Skupaj bomo na začetku procesa pripravili akcijski načrt, ki bo vključeval različne deležnike, odražal vrednote človekovim pravicam prijazne šole in upošteval lokalne posebnosti, povezane s človekovimi pravicami.

Če želite aktivno sodelovati pri vzpostavljanju človekovim pravicam prijaznih šol, lahko:

- sodelujete na usposabljanjih za učiteljice in učitelje ter izveste več o pristopu človekovim pravicam prijaznih šol,
- pregledate akcijski paket človekovim pravicam prijaznih šol, dostopen preko spleta na sola.amnesty.si/CPPS,
- kontaktirate slovensko Amnesty in ugotovite, kako začeti z delom na vaši šoli.

Dobrodošli so tudi morebitni vaši predlogi aktivnosti, kako šolo narediti prijazno človekovim pravicam. Sporočite nam jih na sola@amnesty.si.

INDIJA: VOLITVE V SKUPNOST UČENCEV

Skupnost učenk in učencev v šoli je postala zgled spoštovanja človekovih pravic!

V Bangaloreju je osnovna šola v procesu vzpostavljanja človekovim pravicam prijazne šole začela organizirati volitve v skupnost učencev.

»Poskušala bom reševati težave kolegic in kolegov in zagotoviti, da smo vsi obravnavani enako in vsi lahko sodelujemo pri vseh šolskih dogodkih,« je povedala Kushnaaz Begum, potem ko je bila izvoljena za predsednico skupnosti učencev. Kushnaz se je poleg še 12 učenk in učencev potegovala za vodenje skupnosti na drugih zaporednih volitvah. Teden pred volitvami smo na šoli zaznali vznemirjenje in ugibanja, kdo bo zmagal na volitvah. Navdušenja so se hitro našli tudi zaposleni, ki so lahko v živo spremljali, kako se mladina uči demokracije in prevzemanja odgovornosti.

Po razglasitvi rezultatov je Mohd Salauddin, ki letos ni bil izvoljen, komentiral: »Naslednje leto bom poskusil ponovno, bolj se bom potrudil v predvolilni kampanji. Upam, da bom naslednje leto predsednik.« Imrana, učiteljica na šoli Al-Azhar, pa je povedala, da so »to leto za razliko od lanskega učenci sami nominirali kandidatke in kandidate«. Dodala je, da je lansko leto skupnost učencev sprejela odločitev, da ustanovijo skrinjo predlogov in pritožb, v kateri so zbirali pritožbe glede medvrstniškega nasilja. Pritožbe so obravnavali skupaj z učenci in učitelji, skupnost učencev je v tem procesu odigrala pomembno vlogo.

Informirano sprejemanje odločitev in udeležba vseh učencev v demokratičnem procesu odločanja so vplivali na celoten šolski sistem. Učenke in učenci se zdaj počutijo opolnomočene, zavedajo se, da njihov glas šteje. Uvajanje demokratičnega soodločanja v šoli je nedvomno pravi korak v smeri vzpostavljanja človekovim pravicam prijazne šole!

KJE LAHKO IZVEM VEČ?

<http://sola.amnesty.si>

sola@amnesty.si

T: + 386 1 426 93 77

Amnesty International Slovenije
Dunajska cesta 5
1000 Ljubljana

AMNESTY
INTERNATIONAL

